

L'ESBARJO

R. Paganol

I ÈPOCA

NÚM. 42

març 2012

CALDES DE MONTBUI

DONES TREBALLADORES

A TOTES LES ÀVIES DEL MÓN

Corren temps difícils, els d'una crisi socioeconòmica que ja fa massa que perdura i on tots d'alguna manera o altra hem hagut de fer sacrificis. Per animar-nos, potser és temps d'escoltar a aquells que les han vist de tots colors i que estan acostumats a sortir-se'n quan les coses es compliquen. Els nostres avis i àvies han treballat molt perquè a dia d'avui Caldes sigui millor en tots els sentits. Cal doncs recuperar l'esperit que gràcies a ells ens ha ajudat a tenir un poble més modern i avançat. Aprofitant que el 8 de març és el dia de la dona treballadora, i recuperant aquest esperit dels més grans, els néts i nètes de Caldes tindrem

l'obligació de fer-li una abraçada ben forta a un dels col·lectius més treballadors del món: les nostres àvies. Crec que és de justícia reconèixer la gran tasca que duen a terme diàriament i el rol que juguen dins de les famílies modernes, que és ja imprescindible. Dies com aquests són una bona oportunitat per recordar a totes aquelles persones que ens han cuidat, que ens han educat i que ens acompanyen mentre nosaltres ens fem grans.

Isidre Pineda Moncusí
Regidor d'Acció Social

8 DE MARÇ: DIA INTERNACIONAL DE LA DONA

Cada any, a l'arribar el dia 8 de març, expliquem perquè s'ha triat aquest dia per dedicar-lo a la dona treballadora. I, com sempre, recordem el fet que en aquest dia unes treballadores d'una fàbrica nord-americana van morir cremades perquè demanaven treballar 8 hores al dia. Això va passar al segle XIX. Des d'aleshores les dones, a tot el món occidental, han anat aconseguint, en una lluita llarga i constant, més protagonisme dintre d'una societat que les tenia arraconades sense cap compensació ni reconeixement.

Durant molts segles la societat s'ha regit en allò de "això és cosa d'homes" o "això és cosa de dones". A cada gènere se li havia assignat el seu espai; a la dona, la casa, els fills i la gent gran; a l'home, l'espai públic, social i laboral.

Però cap als anys 60 del segle passat, les associacions feministes van començar a fer visibles les situacions creades per una mal entesa superioritat de l'home. Va ser el principi del que s'ha anomenat "la més gran revolució de la història": demanar la igualtat de drets i deures dels homes i les dones.

I en un segle s'ha aconseguit més del que s'havia aconseguit en els centenars de segles anteriors. És el fet que ha tingut i continua tenint una enorme transcendència, tant econòmica, social com cultural: la incorporació de les dones al mercat del treball remunerat.

Amb la industrialització la dona s'incorpora al treball de les fàbriques, que necessiten mà d'obra barata; el treball era molt dur (ens ho han manifestat moltes dones de Caldes que en van ser protagonistes) però, amb el temps, les dones comencen a unir-se i a demanar millores. Aquestes millores costen molt d'aconseguir, algunes vegades fins a costar la vida.

I encara ara, en ple segle XXI, no s'ha aconseguit la igualtat de salaris entre homes i dones. I per més que la dona estigui suficientment preparada, com ho prova l'assistència de dones a les universitats, d'on surten amb excel·lents

notes en totes les carreres, falta molt perquè les seves capacitats siguin apreciades en llocs de molta responsabilitat.

Segons la llei, en els països occidentals, les dones tenen els mateixos drets que els homes. No han estat conquestes fàcils; ningú no els ho ha regalat, però afortunadament, la discriminació que existia anys enrere ha estat superada. Les dones tenen dret a vot, poden estudiar, són mestresses del seu patrimoni, poden sortir, entrar, reunir-se, viatjar... sense el consentiment del pare o del marit al qual sempre havien estat sotmeses.

Aquesta conquesta de la seva llibertat i el fet de disposar de mitjans per regular la natalitat o de poder divorciar-se són coses que només fa 60 anys eren completament impensables i motiu de crítica per la societat d'aquell temps.

És cert que s'ha avançat. Però s'ha de seguir avançant i recordar que res no es guanya sense esforç. Les dones ho han demostrat al llarg de la història, i en aquest Dia Internacional de la Dona renovem el nostre compromís en el procés d'igualtat d'oportunitats i homenatgem les persones que, al llarg de la història, han treballat per fer possible una societat més justa, més democràtica i més igualitària.

Associació Cultural de la Dona

EN PRIMERA PERSONA

MONTSERRAT CANYAMERES

Experiència laboral: mestra de català per adults a Caldes i a Parets durant 20 anys. També he exercit de professora de francès a Barcelona, administrativa al Parlament, secretària personal del president Heribert

Barrera, redactora i directora del Setmanari Montbui, secretària substituïda del jutjat de pau i traductora. Vaig iniciar-me en la política municipal però em va desil·lusionar.

Experiència personal en la distribució del treball per sexes

Depèn de la professió: les mestres eren majoritàriament dones, en canvi, l'anterior secretari substituït del jutjat de pau era un home. Al Parlament es veia més el contrast: les dones ocupaven els càrrecs administratius i molts alts càrrecs i els diputats eren homes.

El canvi més significatiu

La llengua catalana. Proving d'una família de lletres i vaig estudiar el català a fons per posar el meu granet de sorra a la llengua. Per aprendre calen dues coses: ensenyar i escriure, ho vaig aconseguir fent de mestra i escrivint llibres i al Setmanari Montbui.

La conciliació de la vida laboral i familiar

Vaig treballar de professora de francès de soltera. Al casar-me, vaig deixar la feina i estava a casa amb els fills i filla. Era el que es feia, però vaig fer-ho de gust i a consciència. Vaig tornar a treballar després de separar-me, els fills ja eren grans. Vaig començar de zero però va ser com un reviu, un ressorgiment. Necessitava treballar i agafar les regnes de la meua vida; va ser una època de pluriocupació.

Un record

El que m'ha agradat és ensenyar, sobretot els cursos dels nivells més elevats.

Un aprenentatge

He après a escriure i a ensenyar la llengua.

Un consell

Ser honest amb un mateix i amb els altres, ser just i ser coherent amb els pensaments i els ideals.

I després de la jubilació...

La vellesa és un moment de solitud i això em pesa. Participo a la tertúlia de la Biblioteca, he col·laborat a escriure un llibre sobre la guerra civil a Caldes i ara estic preparant un recull de llegendes amb en Raimundo Garcia i la Remei Ventura. Sóc secretària de l'Associació Cultural de la Dona i, a nivell polític, em frena la desil·lusió.

MARIA FRUITÓS

Experiència laboral: de soltera cosia i feia vestits; al casar-me vaig treballar a la botiga de comestibles més de 50 anys.

Experiència personal en la distribució del treball per sexes

Jo despatxava i ajudava en el que fes falta: matar el porc, fer mocades, portar a assecar les llonganisses... El meu home treballava i feia treballar als jornalers, s'ocupava de la terra i de l'escorxador.

El canvi més significatiu

Tot ha canviat molt! Abans no hi havia horaris, les dones trucaven a la porta a qualsevol moment, es treballava cada dia, va ser un gran canvi aconseguir fer festa els diumenges. Abans els clients explicaven moltes coses i compraven just el que necessitaven al moment.

Va ser molt important la introducció de les màquines, el meu home estava atent a les novetats: màquines d'amassar, tallar el pernil o les càmeres. Abans tot era manual i s'estalviava tot.

Ara em sorprèn veure la fàbrica ordenada i tot al seu lloc!

La conciliació de la vida laboral i familiar

Ho fèiem com podíem. Els fills havien fet estades a casa els meus pares a Barcelona. Els nens anaven sols a l'escola, no hi havia tants perills. La meua cunyada també els estimava molt.

Un record

Vaig fer moltes coses, era el que hi havia i calia treballar. Recordo la il·lusió de treballar per guanyar una pesseta i poder comprar una màquina nova que facilités la feina. En tinc un bon record, quan surto al carrer tothom em coneix i això m'alegra.

Un aprenentatge

Es necessita tenir molta mà esquerra: no dir res a ningú i escoltar sempre, el client sempre té la raó.

Un consell

Tenir molta paciència i ser prudent.

I després de la jubilació...

Els problemes de visió no em deixen fer el que m'agradava (ganxet, llegir...), però m'alegra molt veure créixer els néts i els besnéts.

GERTRUDIS **M**ANUEL

Experiència laboral: teixidora a Can Lledó i a La Llana, vaig treballar des de ben joveneta als 11 anys fins que va parar la fàbrica.

Experiència personal en la distribució del treball per sexes

A la fàbrica estava molt diferenciat: les dones teixien i els homes feien de manyans o de contramestres. En canvi, a Sentmenat hi havia fàbriques on teixien homes.

El canvi més significatiu

Les noves màquines i els telers. Les feines cada cop eren més complicades.

La conciliació de la vida laboral i familiar

Em llevava cada dia a les 4 de la matinada, calia fer les feines de casa, rentar la roba al safareig i anar a la fàbrica.

Tinc tres fills, els vaig criar amb l'ajuda d'una cuidadora i de familiars. Quan feia el torn del matí aprofitava l'hora de l'esmorzar per anar a casa a alletar el petit; quan els fills creixien anaven a l'escola i la cuidadora els acompanyava. Quan van ser grans, feia hores a allà on m'oferien.

Un record

En tinc un bon record, hi tornaria. Recordo els dilluns a l'hora de menjar quan ens explicàvem les pel·lícules del cap de setmana.

Un aprenentatge

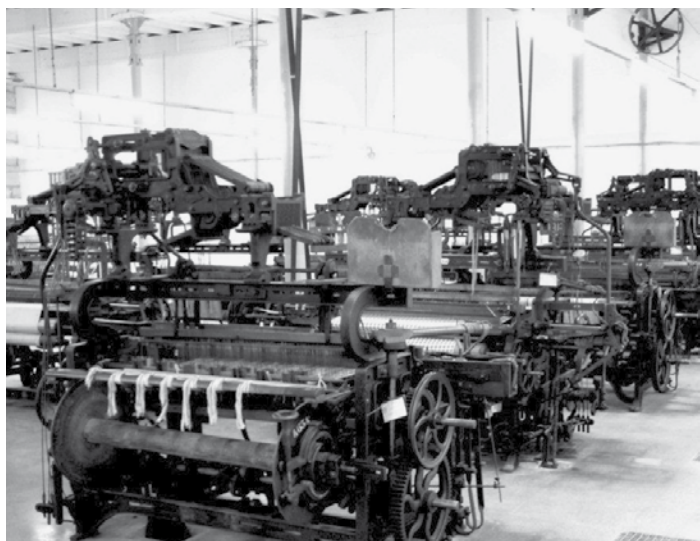
Mentre hi hagi burros sempre hi haurà qui anirà a coll.

Un consell

Estar al cas i fer la feina ben feta.

I després de la jubilació...

M'agrada fer ganxet. Procuo participar en el que puc, per exemple, el programa de ràdio Vivències.

CARME **F**OLCH

Experiència laboral: mestra de solfeig i piano a l'Escola de Música Joan Valls durant 12 anys

Experiència personal en la distribució del treball per sexes

No hi havia diferències, hi havia professors i professores, tampoc he viscut cap tracte desigual.

El canvi més significatiu

Tenir un local propi per a l'escola: a l'inici es feien les classes al Casino, i amb en Miquel Puig al capdavant de l'Ajuntament, l'escola es va traslladar a una casa del carrer Forn. Va esdevenir una escola pública, es van reduir els preus i van augmentar els alumnes i els professors. Un altre canvi molt important va ser el reconeixement de la Generalitat per poder examinar els alumnes a la mateixa escola.

La conciliació de la vida laboral i familiar

Vaig començar a treballar quan vaig tenir els sis fills crescuts, sempre ho havia volgut fer però no era el moment. A casa va agradar molt que m'incorporés al món laboral, deien que m'havia rejuenit. Tenir els matins lliures m'ajudava a organitzar-me.

Un record

Tinc un record molt bo de la meua feina, m'agradava molt i era molt feliç.

Un aprenentatge

Tenir paciència.

Un consell

Treballar en una feina que t'agradi. Si ho fas de gust, això es transmet.

I després de la jubilació...

Vaig formar part de l'Orfeó Català, va ser una època molt bonica, en plegar vaig tenir el desig de cantar amb gent gran i per això col·laboro amb la Residència i la Coordinadora de Gent Gran. També canto a la Coral Guisla i a la Coral Santa Cecília, coral de la que vaig ser-ne directora durant 10 anys, però a mi el que m'agrada no és dirigir, és cantar!

MARIA LUCAS

Experiència laboral: infermera a Caldes i a Barcelona. Vaig treballar de diferents feines perquè per estudiar infermeria havia d'internar-me a Barcelona i no podia, però van venir a Caldes a fer les classes i vaig ser una de les 7 dones de la promoció.

Experiència personal en la distribució del treball per sexes

Abans l'infermeria era cosa de dones, ara ja hi ha homes. Els metges, en canvi, eren majoritàriament homes.

El canvi més significatiu

Abans teníem més feina i dedicació: moltes injeccions i en dejú. Em desplaçava amb la bicicleta independentment del temps, amb pluja i amb neu, i calia bullir les xeringues abans d'utilitzar-les. Ara tot és "usar i tirar" i hi ha moltes pastilles.

A Caldes vaig treballar d'infermera amb vocació d'assistent social. Tenia entrada a les cases, no se'm privava res, i podia ajudar assessorant i orientant a les famílies.

La conciliació de la vida laboral i familiar

Sóc soltera i he sigut molt lliure. He tingut molta sort de comptar amb l'ajuda de la mare per organitzar-me amb la feina i els cursos, quan arribava de Barcelona ella ja m'havia preparat el llistat de feines i jo havia de córrer amb la bicicleta.

Un record

Un bon record és l'agraïment dels malats: "si estic bo és gràcies a vostè". També he tingut desenganys; jo ho hagués donat tot i alguns no donaven el que no els costava res de donar, no hi posaven tota l'ànima.

Un aprenentatge

Les coses sempre es poden mirar de dues maneres: la bona i la dolenta. Cal mirar allò bo de tot i de tothom.

Un consell

Oblidar-te de les ofenses, recordar només el que et fa feliç i fer el que et diu el cor tant si t'ho agrairan o no.

I després de la jubilació...

Ara sempre tinc coses per fer i procuro aprofitar tot el que tinc per tenir el cap ocupat: lectura, passatemps...

DONES ACTIVES D'AVUI

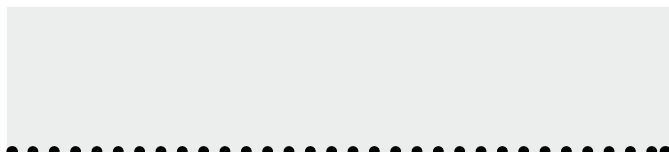
"Dones actives d'avui" és un recull de fotografies on han participat les dones dels grups i entitats de la Coordinadora de Gent Gran.

El recull vol ser un homenatge a les dones grans de la nostra vila, un reconeixement la seva saviesa i experiència.

Avui en dia les dones tenen responsabilitats amb la família i amb la societat: cuiden i es cuiden, es formen i fan tasques de voluntariat, s'agrupen per compartir aficions, potencien la transmissió de la cultura i de valors tant importants com la convivència i el compromís.

DONES QUE ES CUIDEN

La pràctica d'activitats físiques promou el benestar i un envelliment saludable.

DONES QUE CUIDEN

Les dones vetllen pels petits i pels grans de la casa.

DONES VOLUNTARIES

Compartir el temps i les aptituds amb els altres és generositat i solidaritat.

DONES EMPRENEDORES

L'ocupació de càrrecs en les associacions és una oportunitat per promoure iniciatives i un compromís amb altres dones i homes.

DONES QUE PROMOUEN LA CULTURA

La transmissió de la cultura a altres dones, als homes i a altres generacions.

DONES QUE ES FORMEN

L'interès per seguir aprenent i per comprendre un món canviant.

DONES QUE COMPARTEIXEN

Trobar-se en grup per compartir temps i aficions enriqueix la persona.

LA BIBLIOTECA ENS RECOMANA...

biblioteca de
Caldes de Montbui

NOVEL·LES

- Lessing, Doris. **DIARIO DE UNA BUENA VECINA**. Madrid: Punto de lectura, 2007.
- Morrison, Toni. **UNA BENEDICCIÓ**. Barcelona: Ara Llibres, 2009.
- Morton, Kate. **EL JARDÍ OBLIDAT**. Madrid: Suma de Letras, 2011.
- Nair Anita. **EL VAGÓN DE LAS MUJERES**. Madrid: Alfaguara, 2007.
- NDiaye, Marie. **TRES DONES FORTES**. Barcelona: Quaderns Crema, 2010.
- Regàs, Rosa. **DIARI D'UNA ÀVIA D'ESTIU**. Barcelona: Planteta, 2006.
- Wallis, Velma. **LAS DOS ANCIANAS**. Barcelona: Ediciones B, 1997.

CONEIXEMENTS I BIOGRAFIES

- Bayés, Ramon. **VIVIR. GUÍA PARA UNA JUBLIACIÓN ACTIVA**. Barcelona: Paidós Ibèrica, 2009.
- Cardona, Victòria. **SOM AVIS: LA VEU DE L'EXPERIÈNCIA ENS AJUDA A EDUCAR ELS NOSTRES NÉTS**. Barcelona: Mina, 2008
- Carlús Jaile, Raquel. **NOSALTRES, ÀVIES D'AVUI**. Barcelona: Pòrtic, 2004.
- Combalá, Victoria. **AMAZONAS CON PINCEL: VIDA Y OBRA DE LAS GRANDES ARTISTAS DEL SIGLO XVI AL SIGLO XXI**. Barcelona: Destino, 2006.
- Freixas, Anna. **DEMÀ MÉS. DONES, VIDES I TEMPS**. Generalitat de Catalunya. Institut Català de les Dones, 2006
- Morató, Cristina. **DIVAS REBELDES**. Barcelona: Plaza & Janés, 2010.
- Pessarrodona, Marta. **DONASSES: PRIMERA SÈRIE**. Barcelona: Destino, 2006.
- Santos, Care. **DEIXA'M ACABAR!: NOU GENERACIONS DE DONES PARLEN DE LES SEVES RELACIONS AMB L'ALTRE SEXE**. Barcelona: Columna, 2004.
- Tusquets, Esther. **CONFESIONES DE UNA VIEJA DAMA INDIGNA**. Barcelona: Bruguera, 2009.

PEL·LÍCULES

- LA CASA DE MI ABUELA**. Adán Aliaga (dir.) 2007. 79 min.
- LAS CHICAS DE LA LENCERÍA**. Bettina Oberli (dir.) 2006. 86 min.
- LAS CHICAS DEL CALENDARIO**. Nigel Cole (dir.) 2003. 108 min.
- LAS HORAS**. Stephen Daldry (dir.) 2003. 115 min.
- JULIE Y JULIA**. Nora Ephron (dir.) 2010. 118 min.
- MADRES & HIJAS**. Rodrigo García (dir.). 2010. 115 min.
- SANG WOO Y SU ABUELA. 2002**. Lee Jeong-hyang (dir.). 2002. 85 min.

A INTERNET

Institut Català de les Dones:
www.gencat/icdones

WWW

L'ESBARJO

EDITA:

SANTASUSANNA

COL·LABORA:

Ajuntament de
Caldes de Montbui

LOCAL SOCIAL:

Residència Sta. Susanna
Font i Boet, 16
Telèfon 93 865 49 94
Serveis Socials Municipals
Telèfon 93 865 44 66